

EXPUNERE DE MOTIVE

Prin Legea nr.416/2001 privind venitul minim garantat, începând cu anul 2002, odată cu reglementarea acordării ajutoarelor sociale, a fost reglementată și acordarea ajutoarelor pentru încălzirea locuinței, numai pentru beneficiarii de ajutor social, diferențiat în funcție de sistemul de încălzire utilizat.

Deoarece până la data de 1 ianuarie 2002 nivelurile ajutorului de încălzire erau stabilite în funcție de venitul mediu lunar pe membru de familie, iar începând cu această dată nivelurile prevăzute de Legea nr.416/2001, erau stabilite în raport cu venitul net lunar al întregii familii, în scopul realizării unei protecții sociale pentru o categorie mai largă de populație a fost adoptată Ordonanța de urgență a Guvernului nr.6/2002.

Prin acest act normativ acordarea ajutoarelor pentru încălzirea locuinței nu a mai fost condiționată de calitatea de beneficiar al ajutorului social în situația familiilor care utilizează pentru încălzirea locuinței energia termică furnizată în sistem centralizat sau gazele naturale. Pentru familiile care utilizează pentru încălzirea locuinței lemne, cărbuni, combustibili petrolieri a fost menținută condiția de beneficiar de ajutor social.

În baza Programului Social pentru perioada 2002 – 2003, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.811/2002, pentru sezonul rece noiembrie 2002 – martie 2003, ca urmare a creșterii prețurilor la energie și combustibili au fost majorate nivelurile ajutorului pentru încălzire prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.121/2002.

Cu toate măsurile luate în cursul anului 2002, din monitorizarea acestor acte normative s-a constatat existența unui segment important de populație cu venituri reduse, pentru care în sezonul rece cheltuielile cu energia termică, gaze naturale, energie electrică și alte utilități, reprezintă mai mult de 70 – 80% din bugetul familiei.

Din ancheta bugetelor de familie realizată de Institutul Național de Statistică, actualizată la puterea de cumpărare din luna decembrie 2002, a rezultat că pentru circa 127.300 familii cu venit mediu net lunar pe persoană de până la 980.000 lei, aceste cheltuieli reprezintă peste 90% din bugetul familiei. Dintre acestea, circa 53.500 familii cu un venit mediu net lunar pe persoană de până la 750.000 lei ar fi nevoite să cheltuiască numai pentru plata utilităților întreg venitul realizat.

Ca urmare, în domeniul serviciilor de producere și distribuție a energiei termice s-a constatat că un număr important de consumatori casnici se află în imposibilitatea de a-și achita facturile pentru energia termică și apa caldă menajeră în perioada de iarnă. Incapacitatea de plată a consumatorilor a condus la rândul ei la blocajul financiar al furnizorilor și distribuitorilor de energie termică și respectiv al furnizorilor de gaze naturale, cărbune și combustibili petrolieri.

Din analizele efectuate în colaborare cu autoritățile administrației publice locale a rezultat că recuperarea în următoarea perioadă a datoriilor acumulate de consumatorii casnici este puțin probabilă și că există pericolul ca aceste datorii să crească în următorul interval de timp, având în vedere condițiile grele ale iernii 2002 – 2003.

În scopul realizării unei protecții sociale focalizate pentru cele mai defavorizate segmente ale populației și pentru preîntâmpinarea acumulării de noi datorii la furnizorii de energie termică, se impune adoptarea unor măsuri de urgență.

În acest sens a fost elaborată ordonanța de urgență alăturată, care, în principal, cuprinde:

1. Reglementarea modalităților de facturare a energiei termice furnizată populației prin:

- posibilitatea stabilirii pe bază de contract încheiat între consumatorii casnici și furnizori a modului de facturare și plată a contravalorii energiei termice consumată, fie în tranșe lunare egale pe tot parcursul anului sau diferențiat în perioada sezonului rece și restul anului, în funcție de consumul efectiv din anul precedent, fie facturarea și plata pe baza consumului efectiv;
- modalitatea regularizării plăților efectuate în tranșe egale, în funcție de consumul efectiv înregistrat;
- acordarea în continuare de subvenții pentru acoperirea diferențelor între prețul local mai mare al gigacaloriei și prețul național de referință.

2. Reglementarea ajutorului pentru încălzirea locuinței pentru familiile și persoanele singure cu venituri reduse care utilizează pentru încălzirea locuinței energie termică în sistem centralizat, gaze naturale sau alți combustibili prin:

- modificarea tranșelor de venit net mediu lunar pe membru de familie până la care se acordă ajutorul pentru încălzirea locuinței;
- majorarea substanțială a ajutoarelor pentru încălzire pentru familiile sau persoanele singure cu venituri foarte mici;
- posibilitatea acordării ajutoarelor pentru încălzire în funcție de modul de facturare și plată a energiei termice pentru care a optat beneficiarul ajutorului;
- menținerea reglementărilor anterioare referitoare la stabilirea titularului, a procedurilor de solicitare, calcul și acordare a ajutorului, urmând ca detalierea să fie realizată prin norme metodologice.

3. Reglementarea unor facilități acordate populației pentru plata energiei termice prin:

- posibilitatea reducerii cu 10% a sumelor facturate pe luna curentă la energie termică pentru familiile sau persoanele singure care au achitat integral și la termen obligațiile de plată a întreținerii;
- posibilitatea amânării plății penalităților facturate de furnizorul de energie termică pentru titularii de contract de furnizare a energiei termice care au achitat facturile curente, precum și sumele restante fără penalități până la data de 31 martie 2003;

- posibilitatea scutirii de plata penalităților pentru titularii contractelor de furnizare a energiei termice, în situația în care își achită în mod curent energia termică consumată până la 31 decembrie 2004;

- posibilitatea acordării unor ajutoare de urgență în vederea stingerii datoriilor către distribuitorii de energie termică pentru unele din familiile și persoanele beneficiare de ajutor social, care au restanțe la plata întreținerii, identificate pe bază de anchete sociale;

- posibilitatea stabilirii de către autoritățile administrației publice locale împreună cu furnizorii de energie termică a unor măsuri legale pentru recuperarea debitelor de la rău platnici.

Pentru aplicarea în anul 2003 a măsurilor de urgență propuse se estimează că este necesară o cheltuială suplimentară de circa 3.400 miliarde lei, care se va asigura de la bugetul de stat la rectificarea acestuia pe anul 2003, prin redistribuire de la alte capitole de cheltuieli.

Actul normativ propus se înscrie în modificările legislative care trebuie adoptate în vederea armonizării legislației românești privind protecția socială cu cea comunitară în domeniu, ținând totodată seama și de recomandările instituțiilor Uniunii Europene, cum ar fi:

- Recomandarea Consiliului nr.92/441/CEE din 24 iunie 1992 privind criteriile comune referitoare la resurse, prestații suficiente și asistență socială în sistemele de protecție socială;

- Rezoluția nr.89/1031 (01) a Consiliului și a miniștrilor afacerilor sociale reuiniți în cadrul Consiliului din data de 29.09.1989 privind combaterea excluderii sociale.

Prezenta ordonanță de urgență are în vedere îndeplinirea obligațiilor asumate de România prin ratificarea Cartei Sociale Europene revizuite și anume, a prevederilor art.13 privind dreptul la asistență socială și medicală, în sensul că orice persoană care nu dispune de resurse suficiente și care nu este în măsură să și le procure prin propriile mijloace sau să le primească dintr-o altă sursă, să poată beneficia de o asistență corespunzătoare.

Față de cele prezentate mai sus, a fost întocmit proiectul de lege alăturat, în vederea aprobării Ordonanței de urgență a Guvernului privind acordarea de ajutoare pentru încălzirea locuinței, precum și a unor facilități populației pentru plata energiei termice, pe care îl supunem Parlamentului, spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

ADRIAN NĂSTASE